

Okleveles könyvvizsgálói írásbeli vizsgafeladat

MEGOLDÁSA könyvvizsgálat és ellenőrzés

c. tantárgyból

1. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. 5 * 9 perc = 45 perc = 5 * 3 pont = 15 pont.)

1a) Sorolja fel a könyvvizsgálóval szembeni általános etikai normákat!

Tisztesség, tárgyilagosság, szakértelem és kellő gondosság, titoktartás, hivatáshoz méltó magatartás

1b) Melyik témaszámú standardok foglalkoznak a könyvvizsgálat tervezésével?

ISA 300, 315, 320, 330

1c) Melyik jogszabály alapján kell egy kft. ügyvezetőjének aláírnia a vezetői teljességi nyilatkozatot? Mi szabályozza ennek a tartalmát?

Nem jogszabály alapján kér a könyvvizsgáló vezetői teljességi nyilatkozatot, hanem az 580. témaszámú magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard, az Írásbeli nyilatkozatok előírásai alapján, amit ugyan nem kötelező aláírni, de ez azzal járhat, hogy a könyvvizsgáló visszautasítja a véleménynyilvánítását.

1d) Hol nem kötelező hazánkban a könyvvizsgálat?

Azon vállalkozásnál, ahol nem kettős könyvvitelt vezetnek.

Azon kettős könyvvitelt vezető vállalkozónál, ahol az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában az éves (éves szintre átszámított) nettó árbevétel nem haladta meg a 300 millió forintot és az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában a vállalkozó által átlagosan foglalkoztatottak száma nem haladta meg az 50 főt, és a könyvvizsgálatot nem írja elő jogszabály az értékhatártól függetlenül, nem takarékszövetkezet, nem konszolidálásba bevont vállalkozás, nem külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, nem tér eltér az Szt. előírásaitól a 4. § (4) bekezdés alapján, nem számít közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak.

1e) Összesen hány és milyen minősítést szerezhethet meg egy könyvvizsgáló?

Hetet: költségvetési, IFRS, pénzügyi intézményi, befektetési vállalkozási, pénztári, biztosítói és kibocsátói minősítést.

2. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. 4 * 20 perc = 80 perc = 4 * 7 pont = 28 pont.)

2a) Egy vállalkozás éves beszámolója kiegészítő mellékletében az alábbi információkat találja. Húzza alá azokat, amelyeket a számviteli törvény szerint nem kellett volna benne szerepeltetni! (Összesen 14 hiba fordul elő, és minden találat 0,5 pontot ér.)

A Társaság számviteli politikájának meghatározó elemei, azok változása, a változás eredményre és vagyonra gyakorolt hatása.

Jelentős bevételek, költségek és ráfordítások összege, azok jellege.

A Társaság likviditásának, fizetőképességének, jövedelmezőségének és hatékonyságának alakulása.

A könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításáért, vezetéséért felelős személy nyilvános adatai, a könyvelésért kifizetett díjak.

A könyvvizsgáló nyilvános adatai, a könyvvizsgálat díja, valamint a könyvvizsgáló által a tárgyévi üzleti évben az egyéb bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokért, az adótanácsadói szolgáltatásokért és az egyéb, nem könyvvizsgálói szolgáltatásokért felszámított díjakat külön-külön összesítve.

A kutatás és a kísérleti fejlesztés, valamint az alapítás és átszervezés tárgyévi költségei.

Az ellenőrzés során feltárt lényeges összegű hibák eredményre, az eszközök és a források állományára gyakorolt hatása évenkénti bontásban.

Az adózott eredmény felhasználására vonatkozó javaslat, az osztalékkifizetés várható ideje.

Egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozás neve, székhelye és saját tőkéje.

A kapcsolott felekkel lebonyolított minden ügylet értéke, a kapcsolat jellege.

A bázis évben és tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, bérköltsége és személyi jellegű egyéb kifizetései állománycsoportonként.

A költségek, ráfordítások aktív és passzív időbeli elhatárolásának jelentősebb összegei, azok időbeli alakulása.

Az exportértékesítés és az importbeszerzés értéke országok szerinti bontásban.

Az igénybe vett és a nyújtott szolgáltatások jelentős tételei jogcímenként részletezve.

2b) Ügyfél-átvilágítási intézkedések keretében mit kellett eddig elvégezni a könyvvizsgálónak természetes vagy jogi személy esetén? Mivel kell ezt még kiegészíteni a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (új Pmt.) 2017. június 26-ai hatályba lépése előtt már meglévő ügyfelek esetében, és ezt milyen határidőig teheti meg?

A könyvvizsgáló az ügyfelet, annak meghatalmazottját, a rendelkezésre jogosultat, továbbá a képviselőt köteles volt azonosítani és személyazonosságának igazoló ellenőrzését elvégezni.

Az azonosítás érdekében eddig rögzítenie kellett:

- természetes személy esetén annak családi és utónevét, születési családi és utónevét, állampolgárságát, lakcímét vagy ennek hiányában tartózkodási helyét, azonosító okmányának típusát és számát;
- jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetében a nevét és rövidített nevét, székhelyének és külföldi székhelyű vállalkozás esetén magyarországi fióktelepének a címét, a cégjegyzékszámát vagy egyéb nyilvántartási számát és az adószámát;
- a tényleges tulajdonost.

Az új Pmt. szerint ezen információkat 2019. június 26-ig ki kell még egészíteni:

- természetes személy esetében a születési hellyel és idővel, az anyja születési nevével, és az ügyfél által bemutatott okiratról másolatot kell készíteni. Lakcímkártya esetében a lakcímet tartalmazó oldalról kell másolatot készíteni (a személyi számot tartalmazó oldal nem másolható);
- jogi személyiség esetében rögzíteni kell még a főtevékenységet, a képviselőre jogosultak nevét és beosztását, a kézbesítési megbízottjának azonosításra alkalmas adatait;
- tényleges tulajdonosnak minősül az a természetes személy is, aki tényleges irányítást, ellenőrzést gyakorol az ügyfélnél. Belföldi személy esetében is meg kell határozni, hogy kiemelt közszereplőnek minősül-e. A kiemelt közszereplők esetében fokozott ügyfél-átvilágítást kell elvégezni, a kiemelt közszereplő által megadott nyilatkozatnak a pénzeszközök forrására vonatkozó információkat is tartalmaznia kell. Kiemelt közszereplőnek minősül a fontos közfeladatot ellátó személy közeli hozzátartozója, vagy akár a személlyel szoros üzleti kapcsolatban álló személy is.
- Az ügyfél-átvilágítást ügyfélkockázati, földrajzi kockázati és termékhez, szolgáltatáshoz kapcsolódó kockázati tényezők alapján kell elvégezni.

- Legalább ötévente felül kell vizsgálni az ügyfélre vonatkozó adatokat kockázatérzékenységi alapon.
 - El lehet fogadni bármely más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítást.
- 2c) Mivel foglalkozik az 505. témaszámú magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard, mi a célja, illetve milyen feladatokat ír elő a könyvvizsgáló számára?**

Az 505. standard a külső megerősítésekkel foglalkozik: a gazdálkodóegység és egyéb felek közötti megállapodások, szerződések vagy ügyletek feltételeinek meglétét vagy hiányát igazoló könyvvizsgálati bizonyítékokkal, amelyek a könyvvizsgálóhoz közvetlenül a megerősítő külső felektől érkeznek, ezért a gazdálkodóegységen belül előállított bizonyítéknál megbízhatóbbak, bizonyosságot növelő hatásúak.

A külső megerősítések fajtái a következő lehetnek.

- Pozitív megerősítésre irányuló kérés: arra irányuló kérés, hogy a megerősítő fél közvetlenül a könyvvizsgálónak adjon választ, amelyben jelzi, hogy a megerősítő fél egyetért vagy nem ért egyet a kérésben szereplő információval, vagy amelyben megadja a kért információt.
- Negatív megerősítésre irányuló kérés: arra irányuló kérés, hogy a megerősítő fél csak abban az esetben adjon választ közvetlenül a könyvvizsgálónak, ha a megerősítő fél a kérésben szereplő információval nem ért egyet. A negatív megerősítések kevésbé meggyőző könyvvizsgálati bizonyítékot nyújtanak, mint a pozitív megerősítések, ezért nem szabad egyedüli alapvető könyvvizsgálati eljárásként alkalmaznia az állítások szintjén fennálló lényeges hibás állítás becsült kockázatának kezelésére. Kivétel ez alól, ha
 - a könyvvizsgáló a lényeges hibás állítás kockázatát alacsonynak becsülte, és elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzett az állítás szempontjából releváns kontrollok működési hatékonyságára vonatkozóan;
 - a negatív megerősítési eljárások tárgyát képező tételek sokasága nagyszámú alacsony értékű, homogén számlaegyenleget, ügyletet vagy feltételt foglal magában;
 - nagyon alacsony kivételi arány várható;
 - a könyvvizsgálónak nincs tudomása olyan körülményekről vagy feltételekről, amelyek miatt a negatív megerősítésre irányuló kérés címzettjei ezen kéréseket figyelmen kívül hagynák.
- Nemválaszolás: a megerősítő fél által a pozitív megerősítésre irányuló kérés megválaszolásának vagy teljes körű megválaszolásának elmulasztása vagy kézbesítetlenül visszaérkezett megerősítési kérés. A könyvvizsgálónak minden egyes nemválaszolás esetén alternatív könyvvizsgálati eljárásokat kell végrehajtania.
- Kivétel: a megerősíteni kért vagy a gazdálkodóegység nyilvántartásaiban szereplő információ és a megerősítő fél által nyújtott információ közötti eltérést jelző válasz.

Külső megerősítési eljárások alkalmazásakor a könyvvizsgálónak ellenőrzés alatt kell tartania a külső megerősítési kéréseket, beleértve az alábbiakat:

- a megerősítendő vagy az igényelt információ meghatározása (pl. számlaegyenlegek);
- a megfelelő megerősítő fél kiválasztása;
- a megerősítési kérések megtervezése, beleértve annak megállapítását, hogy a kérések megfelelően vannak-e megcímezve és tartalmazzák-e a közvetlenül a könyvvizsgálónak küldendő válasz címzésére vonatkozó információt;
- a kérések kiküldése a megerősítő fél felé, beleértve adott esetben a nyomon követő kéréseket.

2d) Az alábbi mondatokban húzza alá azokat az állításokat, amelyeket hamisnak vél, és írja le a helyes állítást! (Összesen 14 hiba fordul elő, és minden találat 0,5 pontot ér.)

Zárójelben található a helyes állítás.

A közfelügyeleti hatóság hatévente (háromévente) legalább egyszer végrehajtja az aktív kamarai tag (közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek) könyvvizsgálók minőségellenőrzését. A közfelügyeleti hatóság vizsgálja és értékeli a könyvvizsgálói képzési rendszer működését (a szakmai továbbképzési rendszer működését) és a kamarai fegyelmi eljárásokat, ellenőrzi az átláthatósági jelentések közzétételét és tartalmát.

2018. június 1-jén (május 25-én) hazánkban is hatályba lépett a GDPR, az Európai Parlament és a Tanács 2016/679. sz. Adatvédelmi Irányelve (Rendelete), amely a személyes adatok kezelésének védelmét és szabad áramlását szabályozza minden adatkezelőre és adatfeldolgozóra vonatkozóan (a természetes személy saját, személyes céljait szolgáló adatkezelés kivételével). A 2011. évi CXII. számú infótörvény szerint szabálytalanság esetén maximum 200 ezer forint (20 millió forint), a GDPR szerint viszont már 20 millió eurós, illetve vállalkozások esetében akár a világforgalmuk 1%-ának (4%-ának) megfelel bírság is kiszabható. GDPR szempontjából nézve a könyvvizsgáló adatfeldolgozónak (adatkezelőnek) számít. Az adatvédelmi incidenseket észlelésüket követő 48 órán (72 órán) belül be kell jelenteni a NAV (a felügyeleti hatóság Magyarországon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) felé).

Az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény alapján a Magyar Könyvvizsgálói Kamara a honlapján folyamatosan elérhetővé teszi az Európai Unió, valamint az ENSZ BT által kihirdetett pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést tartalmazó lista mindig aktuális verzióját. A könyvvizsgálónak mindkét listán ellenőriznie kell, hogy szerepel-e ezen szankciós listán a könyvvizsgálati szerződését aláíró ügyfele képviselője (ügyfél valamennyi képviselője), illetve ügyfele üzleti kapcsolatai (az ügyfél üzleti kapcsolataira vonatkozó ellenőrzés csak fokozott ügyfél átvilágítás és ehhez kapcsolódóan megerősített nyomon követési eljárás esetén indokolt). A szűrések teljesítése során keletkezett adatokat a szolgáltató a szűrés végrehajtásától számított 5 évig (8 évig) köteles megőrizni.

3. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. 3 * 50 perc = 150 perc = 3 * 16 pont = 48 pont.)

3a) Állítson össze egy könyvvizsgálati programot a Céltartalékokkal kapcsolatosan!

Kérjük, hogy az elemző eljárások és az adatok tesztelése felsorolásakor az állításoknál az alábbi rövidítéseket használja!

E – Előfordulás; L – Létezés; T – Teljesség; É – Értékelés, felosztás; P – Pontosság; B – Besorolás, érthetőség, bemutatás; JK – Jogok és kötelek; I – Időbeli elhatárolás

Ügyfél neve:	Dátum:
Fordulónap:	Készítette:
Kockázatbecslési eljárások	
Ellenőrzési rendszerek tesztelése	
Elemző eljárások	Állítások
Összehasonlítás az előző évekkal, jelentős eltérések magyarázata.	L, T, É
Adatok tesztelése	
A társaság által képzett céltartalék áttekintése, összehasonlítása a főkönyvvel és dokumentálása	L, T, É, B, P
Áttekinteni minden garanciális kötelezettséget, a függő kötelezettséget, a biztos (jövőbeni) kötelezettséget, a korhatár előtti ellátást, a végkielégítés miatti fizetési kötelezettséget, a környezetvédelmi kötelezettséget abból a szempontból, hogy kell-e azokra céltartalékot képezni, és ha igen, akkor mekkorát.	E, L, T, É, B
A céltartalék képzés szükségességének megítélése a vezetés nyilatkozatai, a társaság tevékenysége és a korábbi időszakok adatai alapján.	É, E
Az ügyvédi információ áttekintése a céltartalék képzés szükségességének megítélésére	É, P, E
Áttekinteni minden jövőben várható fenntartási, átszervezési és környezetvédelemmel kapcsolatos költséget olyan szempontból, hogy azokra képezhető-e céltartalék, és ha igen, akkor mekkora.	L, T, É, B, P
Kimutatja-e a vállalkozás a beruházáshoz, vagyoni értékű joghoz kapcsolódó devizás tartozások nem realizált árfolyamvesztését a halasztott ráfordítást, és az üzleti év végén az így elhatárolt halmozott összegnek a beruházás, vagyoni értékű jog aktiválásától, egyéb esetben a hitel folyósításától eltelt időtartam és a hitel figyelembe vehető futamideje arányában számított hányadának megfelelő összegű céltartalékot? Helyes összegben képezte-e ezt a tartalékot?	L, T, É, B, P
Képzett-e kapcsolt vállalkozásokkal szemben fennálló kötelezettségekre céltartalékot és azt bemutatta-e a kiegészítő mellékletben jogcímek szerint részletezésben?	L, B, T, P
Megfelelően korrigálta-e a céltartalék képzéssel és feloldással a társasági adóalapot?	É, P
Bemutatta-e képzett céltartalék, illetve annak felhasználása összegét a kiegészítő mellékletben jogcímek szerinti részletezésben? Indoklásra került-e a kiegészítő mellékletben, ha a az egyes jogcímek szerint képzett céltartalék összege az előző évi összegtől lényegesen eltér?	B, P
A területen feltárt hibás állításokat felvezetésre kerültek-e a nem helyesbített hibás állítások összesítő lapjára?	
A területen feltárt rendszerbeli gyengesége felvezetésre kerültek-e a Vezetői levél pontok összesítő lapjára?	
A területen kijelölt eljárásokat teljeskörűen elvégzésre kerültek-e?	
A területen elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szereztek-e az összes releváns állítás tekintetében?	
A fenti könyvvizsgálati célok megvalósultak/nem valósultak meg.	

3b) Nevezze meg, hogy milyen állítást keres, milyen vizsgálati eljárást alkalmaz, milyen dokumentumot használna fel az állítások vizsgálatára, és állapítsa meg, hogy a társaság éves beszámolójában milyen számviteli hibák fordulnak elő!

A 3b) feladat megoldási segédlete (Jó megoldás esetén soronként 1,5 pont érhető el.)

Eset	Vizsgált állítás	Vizsgálati eljárások	Dokumentumok	Számviteli hiba
1a)	L, B, P	Megtekintés, újraszámolás	Szerződés, számlák, vagyoneértékelés.	A telket már az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok soron kell bemutatni. A bontási költségeket is a telek értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni.
1b)	P, B	Megtekintés	u.a.	Az ellenérték arányában megosztott le nem vonható áfa nem képezheti a bekerülési érték részét, hanem egyéb ráfordítás lesz.
2a)	L, B, P	Megtekintés	Befektetési jegy vásárlás	A határozott idejű befektetési alap által kibocsátott befektetési jegy nem részesedés, hanem hitelviszonyt megtestesítő értékpapír.
2b)	L, P, B	Megtekintés	Társasági szerződés, cégkivonat	Nincs, mert ez még nem számít jelentős részesedésnek.
3a)	L, B, P	Megtekintés	Számviteli politika	Nem fogadható el a fordulónapot megelőző leltározás, mert év közben az árukról nem vezet mennyiségi vagy értékbeni nyilvántartást.
3b)	L, P, B	Megtekintés	Főkönyvi könyvelés	Az árukra nem az ELÁBÉ, hanem az eladott (közvetített) szolgáltatások értéke számla követel oldaláról kerülhet állományba vételre.
4a)	E, B, P	Megtekintés	A hozam pénzügyi befolyása	Az egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek között kell elszámolni.
4b)	E, P, B	Megtekintés	A kiválás dokumentumai	A megszűnt tartós részesedés nyilvántartás szerinti értékének és az új társaság végleges vagyonmérlege szerinti saját tőke összegének a különbözetét (5 mFt) kellett volna itt elszámolni.
5a)	E, B, P	Megtekintés	A kiválás dokumentumai	A megszűnt tartós részesedés nyilvántartás szerinti értékének és az új társaság végleges vagyonmérlege szerinti saját tőke összegének a különbözete nyereség, amit a Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek soron kell kimutatni.
5b)	E, P, B	Megtekintés, újraszámolás	Adásvételi szerződés	A Befektetett pénzügyi eszközökből (ép-ből, kölcsönökből) származó ráfordítások, árfolyamveszteségek soron kell kimutatni.
6.	E, B, P, T	Megtekintés újraszámítás	Önrevíziót alátámasztó bizonylatok és kimutatások	A hiba jelentős, így a 100 000 eFt előző évi társasági adó kötelezettséget nem a tárgyévi, hanem a középső (előző évek módosításai) oszlopba kell beállítani.
7.	L, B, P	Megtekintés újraszámítás	Lízing szerződés, CF-kimutatás	A lízingtárgy megszerzésekor nincs pénzkirámlás, ezért a cash flow-kimutatásba csak a törlesztett tőkerészt kell beállítani a finanszírozási cash flow Hitel és kölcsön felvétele részbe a pénzügyi rendezéskor. A fizetett kamat a Működési cash flow-t csökkenti.

3c) Milyen könyvvizsgálói jelentést adna ki az alábbi esetekben? Válaszát indokolja is meg!

1. A beszámoló elfogadásakor még folyamatban van egy peres ügy azzal kapcsolatban, hogy a gazdálkodó szervezett egyik, a fordulónap előtt elbocsátott vezető állású dolgozója munkaügyi kártérítési pert indított a gazdálkodó szerv ellen. Az ügy végső kimenetele a mérlegkészítésig nem állapítható meg, ezért az esetleg ebből származó kötelezettségre a gazdálkodó szervezet céltartalékot nem képzett.

Minősített jelentés: figyelemfelhívás

2. Nem készült el a vizsgált társaság bizonylati rendje.

Tiszta jelentés.

3. Szigorú számadású bizonylatok, illetve dokumentumok semmisültek meg, amelyek nélkül a könyvvizsgáló nem tud elégséges bizonyosságot szerezni arról, hogy a pénzügyi beszámoló lényeges hibáktól mentes, és másolatok sem állnak rendelkezésre.

Minősített jelentés, minősített vélemény, elutasító vélemény hatókör korlátozás miatt: véleménynyilvánítás visszautasítása.

4. Már tíz év nincs aktualizálva a bérbeadott ingatlanok piaci értékelése, az értékhelyesbítés értékelési tartaléka. (A bérbeadott ingatlanok értékhelyesbítése meghaladja a könyvvizsgálati lényegességet.)

Minősített jelentés, minősített vélemény, korlátozott vélemény hatókör korlátozás miatt.

5. A könyvvizsgáló nem ért egyet a társaság vezetőségével abban, hogy a társaság eladott (közvetített) szolgáltatások értéke között mutatja ki a késztermék gyártása során igénybe vett valamennyi szolgáltatást, és a helyi iparüzési adó számításánál azok teljes összegét levonásba helyezte. A társaság vezetősége nem végzi el a könyvvizsgáló által kért ezzel kapcsolatos korrekciót, ami miatt az adókülönbség és a várható bírságok összege meghaladja a könyvvizsgálati lényegességet..

Minősített jelentés, minősített vélemény, véleményeltérés miatt: ellenvélemény.

6. A könyvvizsgáló a társaság hibájából nem vett részt a készletek leltárfelvételénél. A készletek a mérlegfőösszeg 2%-át teszik ki.

Tiszta jelentés.

7. A társaság saját tőkéje már három éve negatív.

Minősített jelentés: figyelemfelhívás

8. A fordulónap és a mérlegkészítés napja közötti időszakban csalás gyanúja miatt leváltották a vállalkozás ügyvezetőjét. Az új ügyvezető nem vállal felelősséget a beszámolóért, és nem hajlandó aláírni a teljeségi nyilatkozatot.

Minősített jelentés, minősített vélemény, hatókör korlátozás miatt: véleménynyilvánítás visszautasítása.

A vezetőség nyilatkozata is könyvvizsgálói bizonyíték, így ha a vezető megtagadja a teljességi nyilatkozat aláírását, a könyvvizsgálónak véleménynyilvánítás visszautasítását tartalmazó véleményt kell kiadnia. (Lényeges és átfogó.)

4. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. **25 perc = 9 pont.**)

1/e; 2/f; 3/b; 4/h; 5/a; 6/c; 7/g; 8/f; 9/d